

tinensis enim inscriptio translata videtur ab *Orat. XXVI. Ὅτι ἔ παντος ἀνθρώπου, ἕτε παντος καιρο το περι Θεο διαλεγεσθαι.* Initium: *Ad eos, qui in sermone callent. sermo nobis &c.* Sub finem, ubi *Gregorius* Philosophorum dogmata carpit, *Argent.* legit: *quod ipse dixit, noster* correcte *Αυτος εφα.* Pro *Gregoriano μετεσωματωσεις*, *Argent. esenorymatos*, noster saltem *μετεσωματως.* Et in uniuersum castigatius est exemplar eo, quo *Adolph. Mulingus Argentorati* usus est. Deficiunt tamen in fine 7. circiter lineae ab iis verbis: *disputa de anima.* Codici praenotatum est: *Liber hic mihi Petro Lambecio Hamburgensi S. Caes. Majestatis Consiliario, Historiographo et Bibliothecario*

Quid mirum toto si spargitur orbe! Facere

Uno non potuit tanta ruina loco.

CXCIX. VII. E. M.

329 Codex membraneus lat. Sec. XIII. Folior. 176. f. luculente, quamvis non eadem manu per totum, exaratus, et rubricis distinctus continet sequentia: I. *Incipit liber de patriarchis. Continentur autem hic libri de abraham I. De ysaach et anima I. De esau et fuga seculi I. De iacob et uita b. II. De ioseph I. De benedict. (Patriarch.) proph. I. Apolya dauid. De nabuthe. De uerbis salom.* Opuscula haec, ut notum, *Ambrosii* sunt *Mediolan. Episcopi* Sec. IV. conscripta. Primum inquit: *Abraham Libri huius*

Aulico donatus fuit a Turcis in Arce Budensi A. 1666. d. 10. Martij. Qua de re et meminit *Comment. L. II. p. 993.* edit. *Kollar. col. 948.* et in epistola ad *Barth. Mollerum* germanica, quae in *Ad. Henr. Lackmanni Miscell. Literar. Hamb. 1721.* a p. 43. legitur. Falsus tamen in eo fuit, quod omnes IX. Sermones *Apologeticos* dixerit, et *Codici* formam 4. adsignauerit. Votum de conferenda versione hac latina cum graecis exemplaribus, quod addidit, impletum video ad calc. T. I. edit. *Billii supracit.* Ceterum, quoties reliquiarum nobilissimae Bibliothecae *Corvinianae* per uniuersam *Europam* distractarum aliquid contemplos, illud *Martialis* subit:

titulus est. Quoniam per ordinem &c. Deest *Liber II. sive allegoricus*, nec *Textus* in *Capita* diuisus est, ut in edit. *Opp. Mauriana Paris. 1686.* ad quam *Codicem* exigemus, T. I. col. 281. Lectio sat proba, nisi quod *Graeca* infeliciter corruptit *Librarius*, dumque scribendum esset: *anima nostra diuulgata est, scripsit: dei merces est.* Finis: *et bona senectute compleuit diem.*

Fol. 21. De ysaac et anima. Initium: *In Patre nobis sancti ysaac uel origo sutis expressa est &c.* Libro huic frequentius emendationes et subpletiones adspersae sunt, quam praecedenti. Finis:

nis: *qui bis utitur seruare se debet et custodire.* Extat in edit. col. 355.

Fol. 42. *De fuga seculi.* Serius additum: *et esau.* Initium: *Frequens nobis de effugiendo seculo isto sermo &c.* Sub finem legitur: *Si oculus tuus alienam declinet. et lingua &c.* ut in *Mss. Gall. Editorum.* Finis: *et reconciliationis future fidem hausserint. Per dominum. n. j.* In edit. col. 417.

Fol. 59. *De iacob et beata uita. lib. I.* Initium: *Necessarius ad disciplinam bonus sermo omnibus &c.* Finis: *summa animi tranquillitate perfusus.* Initium L. II. *Superiori libro de uirtutum preceptis disputauimus &c.* C. IX. nobis fol. 78. ad vocem *anaboladium* (ἄβολα. περιβολη. pallium) e *Genes. c. 49. v. 11.* haec in margine notantur: *Anaboladium* (ἀναβόλλω) est amictorium lineum feminine. quo operiuntur humeri. quod greci et latini syndonem uocant uel pallium. Deprompta sunt haec ex *Isid. Orig. L. 19. c. 25.* ubi tamen feminarum pro feminale habetur. Rectene? Hic enim *Judae viro* adplicatur. Finis: *quia atroci peremptus est morte.* In edit. col. 443.

Fol. 83. p. 2. *De Ioseph patriarcha.* Initium: *Sanctorum uita ceteris norma uiuendi est &c.* Finis: *Congregamini audite israel patrem uestrum.* In edit. col. 483.

Fol. 102. p. 2. *Tractatus de benedictionibus patriarcharum.* Initium: *Primum omnium quantam discimus parentibus deberi* (edit.

referre) *reuerentiam &c.* Ex hoc ipso exordio liquet, quam arcte hoc Opusculum cum praecedenti nectatur, ut adeo *Codices* quidam non inepte illud *Librum II. de Ioseph* inscribant. Vide *Admonitionem* praeviam in edit. col. 511. Finis: *Ego plantaui Apollo rigauit.*

Fol. 115. *Apologia dauid.* Initium: *Apologiam prophetę dauid presenti arripuimus stilo scribere &c.* Est *Apologia prior*, et legitur edit. col. 675. Finis: *ut christi sibi gratiam mercarentur. Cui est honor &c.*

Fol. 132. p. 2. *De Nabuthe.* Initium: *Nabuthe historia tempore uetus est usu cottidiana &c.* Finis: *etsi primę laqueos preuaricationis euaserunt.* Deest itaque et hic breuis illa περιβολη, quam in edit. habes col. 588.

Fol. 146. p. 2. *De tribus uerbis salemonis.* Sermo est in *Tria Salomoni difficilia* *Prov. 30.* qui incipit: *Mirum est satis dilectissimi Fratres, quod in hoc capitulo &c.* Olim *Ambrosio* tributus, sed jam ab *Erasmo* ob stili diuersitatem ei abjudicatus, nunc in edit. cit. legitur T. II. append. col. 450. Finis: *postea quam abluta est dicit se nichil fecisse.* Atque hic *Ambrosiana* hujus *Cod.* finiunt, quae collatione non indigna fuissent, si Editoribus *Maur.* innotuissent. Adi et *Cod. seq.*

II. fol. 151. *Epistola petri baiolardi* (Abaelardi) *contra calumpnias obiectorum capitulorum.* Incipit: *Uniuersis sanctę ecclesie filiis. Petrus. ex eis unus sed in*

eis minimus. Notum prouerbium est. nichil tam bene dictum quod non possit depruari &c. Confessionem hanc sive Apologiam scripsit Vir casibus suis notissimus et qui melius desit, quam coepit, postquam Episcopi et *Bernardus Claraevall.* e conventu *Senonensi Capitula* quaedam ex ejus Libris, ut ajebant, excerpta ad *Innocentium II.* damnanda misissent: Extat bis in edit. *Opp.* ejus *Paris.* 1616. 4. primum quidem mox post *Præf. apologet. Franc. Amboesii*, dein p. 330. In *Cod.* nostro folior. ordo turbatus est ita, ut pars ejus posterior *fol. ult. p. 2.* quaeri debeat.

III. *fol. 152. Incipit libellus excerptus de Libris Domni Ruodberti Tuicensis Abbatis. quos paulo ante quam obiret de Meditatione Mortis componere cepit nec perfecit. Ruperti nostri egregii Sec. XIII. Scriptoris Opera*, quotquot hætenus, ut fert Titulus, haberi potuerunt, IV. *Tomis* postremum lucem videre *Venetis* 1751. f. T. IV. Editionis hujus p. 236. incipiunt *Libri* ejus II. *de Meditatione Mortis.* Codex noster Autoris aevo, ut veri simillimum, scriptus; unicum exhibet. Tantum vero abest, ut is ex impresso *excerptus* dici possit, ut potius illo multum sit plenior, dolendumque, quod *Gregorio Canonio* edit. cit. Curatori non innotuerit. Incipit vero: *Quid nunc agis (edit. magis) o anima &c.* et mox post verba: *meditatio mortis*, hæc inferit: *Vaca aliquantum deo. et requiesce aliquantu-*

lum in eo. Intra in cubiculum mentis tue. et exclude omnia preter deum. et quæ te iuuent ad querendum eum. et clauso ostio quere eum, quæ absunt ab editis. Dabo et alia Editionis *Capita*, quæ e nostro *Cod.* subpleri possunt. Ipsum C. 1. post verba: *vitæ præsentis*, nobis per 1. et *med. pag.* excurrit. C. 9. post illa: *cogitet quisque qualis futurus sit*, prolixus 2. *pagg.* locus deest, qui nobis incipit: *Beatus quoque iob preter illum proprium dolorem &c.* et finit: *tanto cicius elabitur.* Inter C. 18. et 19. aliud nobis insertum est hoc initio: *Vtinam appenderentur peccata mea &c.* et sine: *Exurge in adiutorium mihi.* C. 19. in editis ultimum ita clauditur: *et secundum utrumque reus gehennæ ignis.* Noster continuat: *Sed inventum est, ut dixi ammirabile illud commercium*, et post 1. pene et *med. pag.* definit: *non morietur in eternum. Ipsi honor. laus et gloria. et imperium. a seculo. et nunc et semper &c.* Deest vero etiam, ut nihil dissimulem, in *Nostro* locus ille C. 2. qui incipit: *Haec nostra propositio est &c.* quo Titulum *Opusculi* enunciat *Rupertus*, et ejus scribendi occasionem. Vide et *Cod. CCCIX.*

IV. *fol. 170. p. 2. Epistola* inscripta: *H. Sancti Victoris Priori. W. Salutem.* Litera prima *Hugonem* denotat, quem tamen quidam *Priorem* Collegii sui fuisse negant. *W. Walterum* seu *Gualterum de Mauritania, Maritania, Mortagnia, Moretonia*, e Professore Rhet. in *Monte S. Genovesæ*,

novesae, Authoniensem in Flandria, tum Laudunens. Canonicum et Episcopum, qui Petri Abaelardi adversarius et Hugonis a S. Viç. amicus obiit a. 1174. Initium: Nuper de parisiis ueniens. dominus Arnolfus. sagiensis archidiaconus. socius et amicus noster carissimus &c. De hoc viro postea ab an. 1141. ad an. 1177. Episcopo Lexoviensi adi Fabric. Bibl. med. Lat. L. I. p. 142. Argumentum Epistolae, ut ejus verbis utar: Utrum anima quam in persona christi assumpsit diuinitas. tantam habeat penitus scientiam et sapientiam, quantam habet diuinitas. Adferebat Hugo. Negat Walterus. Produxit eam in lucem primus Hugo Mathoud O. S. B. in Observatt. ad Libb. Sententiar. Rob. Pulli, Paris. 1655. p. 332. f. nobilissimum Antiquitatis fragmentum compellans. Inde Caes. Egass. Bulaeus T. II. Hist. Univ. Paris. p. 64. retulit, uterque quidem autorem Guillelmum pro Gualtero nominantes, litera G. initiali in Cod. suo, ut videtur, decepti. Quin Bulaeus pro Guillelmo de Mauritania contra Gualterum arguit ex eo, quod hic junior fuerit, quam ut ejusmodi Tractatus sublimes cum Hugone Viçorino conferre potuerit. Verum neque aetas repugnat, si demus Gualterum sexagenario majorem obiisse, et Codices bini aperte Gualteri nomen praeferrunt, Lipsiensis scilicet Bibl. Paul. excitatus a Joach. Fellerio in Catal. p. 147. et Laetiensis in Hannonia Abbatiae Opusculum Hu-

gonis Viç. de Anima Christi, quo is Gualtero respondit, continens, cujus Prologum dedit Oudinus T. II. col. 1145. quem, ut ait, ultima editio Rothomagensis Opp. Hugonis Viç. facile obtinere potuisset, si, quod ipsa mentitur, cum Mss. Codicibus collata fuisset. Quae verba non nisi dormitanti excidere potuere, cum Prologus hic omnibus, qui oculos habent et vident, editionis culpatae T. III. p. 48. in promptu fit. De Epistola porro nostra observo, variare illam hinc inde a supracit. Mathuldi editione, ut vel ipsum docet exordium, levius tamen. Itaque unum duntaxat locum noto. Pag. 333. col. 1. D. legit Mathuldus: cum in deo nulla possit omnino eadem miseria, et quia nullum id habere sensum advertit, in margine addidit: esse. Sanatus est locus, ubi cum Nostro cadere pro eadem reposueris.

V. fol. 173. Post breves quasdam de Materiis variis theologiacis notulas reditur ad Petrum Abaelardum, ita: *Hæ sunt hereses petri baylardi pauce de multis. Initium: Quod pater sit plena potentia. filius quedam potentia. spiritus sanctus nulla potentia &c. Oðodecim illa Capitula haec sunt in Abaelardi Scriptis a Bernardo, si, ut ait Amboesius in Praef. Apologet. suprac. credere fas est, reperta et ad Innocentium II. missa, quibus Abaelardus in Epistola supra N. II. relata calumniae notam impingit. Inferuit ea dictae Praef. Amboesius, sed minus exacte;*

exacte; omisit enim unum, quod sic habet: *Quod etiam castus timor excluditur a futura uita.* Aliud cum nostris emendationibus ita legendum: *Quod ad Patrem, qui ab animo (alio) non est, proprie vel specialiter operatio (omnipotentia) non etiam sapientia et benignitas.*

VI. fol. 173. p. 2. *Epistola bernhardi abbatis.* Scripta ad Innocentium II. post Conventum Senonensem coram Rege Ludovico VII. celebratum, e quo egressus Abaelardus Sedem Apostolicam adpellavit. Incipit: *Amantissimo patri et domino Innocentio — Necessesse est ut ueniant scandala &c.* Extat Opp. Bernardi edit. Maur. Paris. 1690. T. I. epist. 189. Item Opp. Abaelardi supracit. p. 272. Nobis finit: *qui nec uestrę persone nec curię pepercit,* omissa illa editor. clausula: *quod melius Nicolaus iste meus, imo et uester, uiua referet uoce.*

VII. fol. 175. p. 2. absque titulo: *Innocentius episcopus seruus seruorum dei. H. (Henrico) senonensi. (Sampsoni) Remensi archiepiscopis. eorumque suffraganeis. sal. et karissimo in christo filio. B. clareualensi abbati salutem.* Damnantur Abaelardi dogmata cum suo auctore, eique tanquam haeretico perpetuum silentium imponitur. Initium: *Testante Apostolo sicut unus dominus &c.* Finis: *innodandos esse censemus. Data later. XVII. Kal. Aug.* Extat Opp. Bern. T. cit. epist. 194. et Abaelardi p. 299.

In Theca postica egregii huius Codicis legitur: *Iste liber pertinet ad Sanctam Mariam Kottenwic* (Coenobium Gottvicense O. S. B. in Austr. infer.) *Quem quis quis ui seu fraude vel furto abstulerit deleatur de libro uiventium Amen fiat fiat.*

CC.

Codex chartaceus lat. Sec. 162 XV. Folior. 274. f. probe scriptus et rubricis distinctus continet inprimis plura S. Ambrosii Mediolanensis Episcopi, Scriptoris Sec. IV. Opuscula hoc ordine: I. Librum primum de Abraham absque secundo. Titulus: *Incipit liber primus de Abraham patriarcha.* Initium: *Abraham libri huius titulus est &c.* Finis: *et bona senectute compleuit dies.* Monendus jam hic est Lector, Opusculum istud cum sequentibus a quibusdam, ut Cassiodoro, Gratiano, Thoma Aquinate &c. olim sub generali vocabulo Operis de Patriarchis comprehensum, et singula Opuscula tanquam singulos huius Operis libros consideratos fuisse.

II. fol. 13. p. 2. *Incipit liber secundus de ysaac et anima.* Initium: *In patre nobis sancti ysaac uel origo &c.* Finis: *seruare se debet et custodire.*

III. fol. 25. p. 2. *Incipit liber tertius de bono mortis.* Initium: *Quoniam de anima superiore libro sermonem &c.* Finis: et nunc